Greg. Si chriſti paſſio ad memoriam re
ducit͛ nihil adeo durum quod non equo
animo toleret͛. ¶ Quarto habet virtutem
reſeratiuam ꝑ quam eduxit incarceratos
in limbo poſitos. zacha. ix. Tu quoqȝ in
ſanguine teſtamenti tui emiſiſti vinctos
tuos de lacu in quo non eſt aqua. Unde
in hiſtorijs legitur ꝙ Salomon habebat
ſtrutionem habentem pullum quem cum
in cauea vitrea incluſiſſ& ⁊ pater illum ha
bere non poſſet vermem de deſerto attulit.
de cuius ſanguīe vitꝝ liniuit ⁊ protinus
ꝯfractum fuit. Jſta cauea ē infernalis ca
uerna in qua incluſus erat pullus. id eſt
omniū ſanctoꝝ cetus. Sed venit vermi-
culus .i. chriſtus qui dixit ī pſalmo. Ego
ſum vermis ⁊c. ⁊ cum ſanguine ſuo infer
num fregit. ⁊ ſanctos qui ibi erant eduxit
Pſal. Contriuit por. ere. ⁊c. Oſee. Ero
mors tua ⁊c. Dicit͛ aūt chriſtus vermis
q2 vermis generat͛ ex hūore terre virtute
caloris ſolaris. Et ſicut vermis patrē hȝ
in celis ⁊ matrem in terris. ſic chriſtus hȝ
in celis patrem ſuum ſine matre. in terris
matrem ſine patre ¶ Quinto habet virtutē
mollificatiuam ꝑ quam emollit ⁊ frangit
induratos. Unde dicit͛ Nūeri. xx. ꝙ mo
yſes virga bis ſilicē ꝑcuſſit ⁊ inde aque
largiſſime emanarūt. quia multi qui ſaxei
videbant͛ ſepe ad memoriaȝ crucis domi-
nice ad lacrimas ꝯmouent͛. Saxū q̄nqȝ
frangitur ferro. aliquando igne ſuppoſito
Eſt etiam quoddam genus lapidis. qḋ
adamas dicitur qui tm̄ frangit͛ ſanguine
hircino. Sunt ergo quidam qui ad peni-
tentiam frangunt͛ timore diuine potentie
iſti frangunt͛ ferro. Quidam amore diue
gratie iſti franguntur igne. quidam recor
datōne paſſionis dominice iſti frangunt͛
ſanguine.

¶ De ſancto Matheo apoſtolo.
Sermo primus.

Iheruſalē euange-
liſtam dabo. Iſai. xlj. Ad hoc ꝙ aliquod
donū ſit gratum tria requirunt͛. Unū ex
parte dātis ꝙ ſc. det liberaliter. Secūdū
ex ꝑte illius cui fit donatio. ſ. ꝙ ſit dign⁹
ipſum recipe. Terciū ex ꝑte ipſius doni
ꝙ ſit precioſum ⁊ vtile. Iſta tria tangūt
in verbis ꝑmiſſis. Primo ex ꝑte dei tan-
git͛ magna liberalitas cum dicit͛. Dabo
Iaco. j. Si quis veſtꝝ indiget ſapientia
poſtulet a deo qui dat omnibꝫ affluenter.
Deus enim tria opa fecit in quibꝫ valdē
liberalis fuit. Primū fuit opus creatōis
in quo tam liberalis extitit ꝙ celū ⁊ terrā
ſolem ⁊ lunam. ſtellas ⁊ omnia aſtra celi
creauit vt mireris ⁊ diligas creatorē eoꝝ
⁊ ne errore deceptus adores ea q̄ creauit
dn̄s deus tuus in miniſteriū cunctis gen
tibus. Secundum eſt opus redēptōnis
vbi fuit liberalior. Pſal. Apud dominū
miſericordia ⁊ co. apud eum redē. Bern.
Uere copioſa q2 nō gutta ſanguinis ſed
vnda fluminis largiter ꝑ quinqȝ partes
corꝑis emanauit. Tercium eſt opus glo
rificatōis vbi eſt liberaliſſimus. j. Cor. ij.
Qḋ oculus non vidit nec auris audiuit
nec in cor hominis aſcendit ⁊c. ¶ Secundo
notat͛ ex ꝑte illius cui fit donatio magna
dignitas cum dicit͛ Iheruſalē. Per ihe-
ruſalē que interpretat͛ viſio pacis. eccle-
ſia intelligit͛. Dicit autem augu. in libro
de ordine. Uidebit deū qui bene viuit bn̄
orat ⁊ bene ſtudet. Iſta autē viſio poteſt
intelligi vel in pn̄ti vel in futuro. In pn̄ti
quidem deus cognoſcit͛ in diuinis man-
datis. ⁊ hoc eſt ꝙ dicit. videbit deum qui
bene viuit. ps. A mādatis tuis intellexi.
In orōnibꝫ deuotis. vnde ſubdit. qui bn̄
orat. ij. Para. xx. Cum ignoremus quid
agere debeamus hoc ſolū reſiduū habem⁹
vt oculos noſtros dirigamus ad te. In
diuinis ſcripturis. Unde ſubditur Qui
bene ſtudet Pſalmiſta. Lucerna pedibus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

meiſ verbum tuū ⁊c̄. Uel poteſt intelligi
de viſione que erit in patria ex qua cauſa-
bitur in homine ſumma dilectio. ex eo ꝙ
bene vixit perfecta fruitio ex eo ꝙ bene ora
uit. perfecta cognitio ex eo ꝙ bene ſtuduit
Iſa. lx. Tunc videbis. ecce cognitio. ⁊ af
flues. ecce fruitio. ⁊ mirabit̄ ⁊ dilatabitur
cor tuū. ecce dilectio. Beatus igit̄ mathe-
us bene vixit. q̄ꝛ vixit obedienter quo ad d̄ꝫ
um. q̄ꝛ ſtatim vt xp̄s eum vocauit ſibi obe
diuit. Sinceriter quo ad ſeipſum. q̄ꝛ ni-
hil terrenuꝫ poſſidere voluit. ſed omnia de
reliquit. Patienter quo ad malos. quia
cum murmurarent ꝙ chriſtus ad peccato
rem diuertiſſet. ipſe nullum impatienter
verbum dixit. Humiliter quo ad bonos
publicanū humiliter ſe appellans. Ipſe e-
tiam bene orauit Actu. j. Hij oēs erant ꝑ
ſeuerantes vnanimiter in orōne cū mulie
ribꝰ ⁊ maria matre iheſu. Eius enim orō
fuit caritatiua. ideo d̄r vnanimiter. fuit ꝑ-
ſeuerantiſſima. idcirco d̄r. ꝑſeuerantes. at
tentiſſima q̄ꝛ orabat cū matre grē. ⁊ effica
ciſſima q̄ꝛ orauit cum matre mīe. Ipſe eti
am bene ſtuduit ⁊ intantum ꝓfecit ꝙ libꝝ
plenum diuina gratia ꝯpilauit. ⁊ q̄ꝛ ſic be
ne vixit. bene orauit. ⁊ bene ſtuduit. ideo
modo accipere ꝓmeruit ꝑfectam dilectio-
nem rōne vite ſancte. fruitionem rōne orō
nis deuote. ⁊ cognitōem rōne ſtudij ⁊ di-
uine ſapientie. Tercio ex ꝑte dom̄ notatur
magna dignitas ⁊ precioſitas. Iſta auteꝫ
precioſitas attendit̄ ex parte illius qui ſcri
pſit. ⁊ ex parte euangelij quod ſcripſit Il
le enim qui ſcripſit ſcꝫ matheus fuit in for
ma hominis prefiguratus a chriſto imme
diate edoctus. ⁊ a virgine glorioſa in ſpe-
cialem familiaritatē aſſumptus. Fuit enī
prefiguratus in ſpecie hominis. q̄ꝛ homo
eſt animal rationale mortale Ante vero in
carnatōem deus erat ſpūs. Johānis. iiij.
Spūs eſt deus. ſed noſtram mortalitateꝫ
ſuſcipiens factus eſt animal ratōnale mor
tale. Q̄d fuerit animal apparuit in incar-
natōe. ꝙ fuerit rationalis apparuit in pre
dicatōe. ꝙ fuerit mortalis apparuit in paſ
ſione. Matheus aūt in principio ſui euan
gelij oſtendit xp̄i incarnatōnem. in medio
predicatōem. ⁊ in fine paſſionē. Secun
do beatus matheus fuit per xp̄m immedi
ate edoctus. Johan. v. Oīa quecūqꝫ au
diui a patre meo nota feci vobis. qui ⁊ oīa
miracula xp̄i vidit. Et q̄ꝛ euangeliſte ſunt
teſtes xp̄i. ⁊ teſtimoniū aliqn̄ fertur de vi-
ſu. aliqn̄ de auditu. ideo xp̄s duos teſtes
de viſu habere voluit. ſcꝫ matheum ⁊ ioban
nem. ⁊ duos teſtes habere voluit de audi-
tu. ſcꝫ marcum ⁊ lucā. Tercio beatus ma
theus fuit a virgine maria in ſpecialē fami
liaritatē aſſumptus. Fuit enī beate virgi-
nis notarius. q̄ꝛ ſuā genealogiā deſcripſit
Secretarius q̄ꝛ multa maxime in princi
pio poſuit que nō niſi ab ipſa ſcire potuit.
Cubicularius. q̄ꝛ eius cubiculū immacu
latum fuiſſe docuit dicens Math. j. An-
teqꝫ ꝯuenirēt inuenta eſt in vtero habens
de ſpū ſancto. Euangeliū etiam quod ſcri
pſit fuit valde ſublime ⁊ precioſuꝫ. quod
patet ex tribus. Primo quia fuit a bea-
to marco abbreuiatum. Johannes non
habuit abbreuiatorem. quia ait de chriſti
diuinitate que abbreuiari non poteſt. Lu
cas etiam non habuit. nec marcus. Ma-
theus vero habuit. Cuius rationem aſſig
nat auguſtinus dicens. Matheus ſcrip-
ſiſſe legitur incarnationem domini ſcd̄m
ſtirpem regiam Lucas vero ſecundum ſtir
pem ſacerdotalem. Et ideo lucas non ha
buit abbreuiatorem. Matheus autem ab
breuiatorem habuit. quia regis eſt non eſ
ſe ſine comitum obſequio. ſacerdos auteꝫ
in ſancta ſanctorum ſolus intrabat. Se-
cundo. quia fuit a beato barnaba in mag-
na reuerentia habitum qui ip̄m euangeli
um ſecū portabat ⁊ ſup infirmos ponebat
⁊ ſecū in ſepulchro poni mandauit. Ideo
autem ſecū portabat vt ab omnibus ma
lis protegeretur. Ideoqꝫ ſuper infirmos

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ponebat vt ſanaretur. ⁊ idcirco ſecum ſepe
liri voluit vt ſecurius moreretur. ¶ Tercio
fuit ab eccleſia valde approbatum. Eccle
ſia ei valde frequenter recitare ſolet euan
gelia Mathei. epiſtolas Pauli ⁊ dauid
pſalmos ne aliquis deſperet quocūq ge
nere peccati peccet. Omne enim peccatuz
aut cõmittit ex infirmitate humana ⁊ iſto
modo peccauit matheus. pecunias eñ au
gere ꝓcedit ex humana infirmitate. Aut
ex ignorantia. ⁊ iſto modo peccauit paulꝰ
j. Thi. j. Ignorans feci in incredulitate.
Aut ex malicia. ⁊ iſto modo peccauit da/
uid qui homicidium ⁊ adulterium perpe/
trauit. Omne etiā peccatū aut eſt in deū.
ſicut peccatum pfidie. ⁊ iſto modo pecca/
uit paulus. Aut in ꝓximum ſicut homi/
cidium ⁊ iſto modo peccauit dauid. Aut
eſt in ſeipſum ſicut cupiditas rerum ⁊ iſto
modo peccauit matheus. Omne etiā pec
catum aut ꝓcedit ex calore ꝯcupiſcentie.
iſto modo peccauit dauid qui adulteriuz
cõmiſit. aut ex auaricia. ⁊ iſto modo pecca
uit matheus qui fuit auariciam ſecutus.
aut ex ſuperbia ⁊ iſto modo peccauit pau/
lus qui ſupbe in ſanctos pſecutionem ex
ercuit.

¶ De eodem Sermō. ij.

Opus fac euangeliſte ⁊c. ij. Thi
mo. iiij. ca. Opus euangeliſte ē
euangeliū predicare vel ſcribere.
vel ſcdm̄ euangelium viuere Iſto triplici
modo beatus matheus opus euangeliſte
¶ fecit. Primo qꝛ euangelium predicauit.
Predicauit autē ſapienter. qꝛ ſicut in le/
genda habetꝰ omnia figmenta demonum
detegebat. Diabolus namq aliquando
ſuadet apte malum ⁊ tunc neceſſaria ē re
ſiſtēcia. aliqñ qd̄ videtꝰ bonum eſſe. ⁊ tūc
neceſſaria eſt ſapientia. Aliquando illud
qd̄ videtꝰ eſſe pplexum. ⁊ tunc neceſſaria
eſt diſcretio ꝓuida. Suadebat diabolus
apte malum quando magi volebant ſe fa
cere adorari. ⁊ ideo duos dracones ignē
ſpirantes miſerunt. Sed illud vicit p re/
ſiſtentiam. qꝛ ꝯſtanter reſiſtit ⁊ ſigno cru/
cis dracones fugauit. Deinde ſuaſit dia
bolus apparens bonum. ſicut quando ſa
cerdotes idoloꝝ ſibi voluerūt ſacrificare.
Sed iſtd̄ vicit p ſapientiam. qꝛ ſapiēter
docuit ſoli deo eſſe ſacrificanduz. ⁊ omnia
que attulerāt reſpuit. ⁊ inde eccleſias edi
ficari precepit. Deinde diabolus ſuaſit il
lud quod videbatꝰ pplexum. ſ. aut Epi/
geniā regi in vxorem dare. Aut mortem
ſubire. malum namq erat ſi apoſtolus oc
cideretꝰ. ⁊ tamen peius ſi virgo dei viola
retꝰ. Sed iſtud vicit p diſcretõnē ꝓuidā
qꝛ elegit vt fieret minus malum. ſcilz ſui
occiſio q̄ maius malum ꝯmitteretꝰ. ſc.
virginis violatio. ¶ Secūdo predicauit fi/
deliter. qꝛ honorem domini ſui ſibi noluit
vſurpare nec ſacrificium qd̄ volebant im
pendere recipere. Predicator namq licet
multos cōuertat. hoc tamen non ſibi ſed
diuine virtuti debet aſſcribere. Non enim
dat virtutem gradiendi ille qui cum lu/
cerna precedit. nec vitā ꝯmedenti ille qui
cibum adminiſtrat. nec campana virtutē
orandi. que ad eccleſiam vocat. nec tuba
virtutem preliādi que ad prelium incitat
⁊ inuitat. Sic predicator poteſt exterius
iuuare. vt aliquis per viam ſalutis ince/
dat. vt vita gratie viuat. vt deuotionem
acquirat vt diabolo fortiter reſiſtat. Sed
niſi deus interius opetꝰ non valet ad iſta
¶ Tercio predicauit conſtanter. qꝛ nec pro/
miſſis potuit emolliri. cum rex dimidiuz
regni ſui ſibi dare promitteret. nec minis
deterreri. nec ſupplicijs ſupari. ſed miſſaz
¶ deuote perficiens mortem accepit. Scd̄o
fecit opus euangeliſte. quia euangelium
ſcripſit. Sic ipſe fuit apoſtolus euangeli/
ſta ⁊ martyr. ita ꝙ in nullo alio tres ꝓro/
gatiue ſimul inueniuntꝰ. Petrus eñ erat
apoſtolus ⁊ martyr ſed non euangeliſta.
Iohannes fuit apoſtolus ⁊ euāgeliſta ſz
non fuit martyr. Stephanus fuit martir

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſed nō fuit apoſtolus nec euangeliſta. ma
theus aūt fuit apoſtolus. ⁊ quantum ad
hoc factus eſt iudex mundi. Mathei. xix.
Cum ſederit filius hominis ⁊c. Erit autē
iudex non ſententiam ferendo. ſed iudici
aſſiſtendo. Prouerb. vltimo. Nobilis in
portis vir eius quando ſederit cū ſenato-
ribꝫ terre. Vel iudicis ſententiam ſubſcri
bendo. Pſal. Ut faciant in eis iudicium
ꝯſcriptum. vel iudicis ſententiam ꝯmen-
dando Apoca. xix. Laus ⁊ gloria ⁊ virtus
deo noſtro ⁊c. vel malos ex vite merito cō
demnando. Prouerbio. xiiij. Incedebant
mali ꝯtra bonos ⁊c. Secundo fuit euāge
liſta. ⁊ q̄tum ad hoc fuit notarius chriſti
Math. xiij. Omnis ſcriba doctus in reg
no celoꝝ ⁊c. Iſte namqꝫ ſcriba in euange-
lio poſuit noua chriſti documenta. poſuit
⁊ vetera. id eſt veterꝝ ꝯplexaꝝ teſtimonia. ſ.
cui etiam poteſt ꝯuenire illud qd̓ legit̃ Le
ui. xxvj. Comedetis vetuſtiſſima veterꝝ. ⁊
vetera nouis ſuperuenientibꝫ proijcietis.
Ipſe enim comedit. id eſt in ſuo euange-
lio incorporauit vetuſtiſſima. id eſt dei mā
data in corde hominis ab ipſa ſua prima
creatione ꝯſcripta. ⁊ noua. i. chriſti precep
ta de nouo ꝓmulgata. Abiecit autem vete
ra. id eſt cerimonialia oſtendens omnia eſ
ſe ꝯpleta. Tercio fuit martir dei ⁊ quantū
ad hoc fuit teſtis eius. qꝛ martir teſtis vo
catur. Iſte autem fidem teſtificatus eſt. ⁊
corde veraciter eam tenendo. ⁊ ore feruen-
ter predicando. ⁊ opere eam operibꝫ ꝯpro-
bando. ⁊ ſanguine pro ipſa moriendo Ter
cio fecit opus euangeliſte. qꝛ ſm̄ euange-
lium vixit. ⁊ hoc reſpectu dei. ⁊ proximi. ⁊
ſui. Reſpectu dei. qꝛ ſecutus eſt ipſū greſ
ſu corporis. affectu mentis. ⁊ effectu ope
ris. Ambroſius. Sequebat̃ matheus cri
ſtum letus ⁊ alacer. Ecce greſſus corpis.
⁊ exultauit dicens. Iam non publicanū
gero. iam non porto leui. ecce mutatio af-
fectus mentis. Exui leui poſtq̄ chriſtum
indui. ecce mutatio operis Vixit ſcd̄m eu
angelium reſpectu proximi. quia paupes
paſcebat ⁊ chriſto ⁊ diſcipulis conuiuiū
faciebat. non tantum corporale ſed maxi-
me ſpirituale. Fecit inquit leui ei conuiui
um magnum in domo ſua. Vere magnū.
quia talis cibus ſpiritualis delectat ani-
mum. Gloſa ibidem. Qui domicilio re-
cipit interno. maximis exuberantium dele
ctationibꝫ voluptatum paſcit chriſtum.
Gregorius. Apud phariſeum veritas pa
ſcebatur foris. apud mulierem penitentē
paſcitur intus. Potat angelum. Bernar-
dus. Lachrime penitentium ſunt vinum
angeloꝝ. Fecit deo magnum feſtum. ps.
Reliquie cogitationis diem feſtum agēt
tibi. Et angelis magnum gaudium facit
Luce. xv. Gaudium erit angelis in celis
ſuꝑ vno peccatore penitentiā agente. Vi
xit etiam ſcd̄m euangeliū reſpectu ſui. qꝛ
⁊ patiens fuit ⁊ cito vitam mutauit. Pa
tiens enim fuit. quia iudei dicebant ip-
ſum eſſe peccatorem qui tamen a domino
erat iuſtificatus dicebant eum eſſe publi-
canum qui erat mundatus ⁊ preſentia cri
ſti indignum. qui iam dignus erat effec-
tus. Sed ad iſta in nullo fuit commotus
nec in animo. nec in aliqua tribulatōe. nec
in ſigno ex aliqua vultus oſtenſione. nec
in ore ex aliquo impatiēti ſermone. nec ex
facto ex aliquo iniurioſo opere Vitam ſu
am etiam cito mutauit. quia ad vnā chri
ſti vocem obediuit. Quidam namqꝫ ꝯuer
tuntur ad vnam vocem dei. ſcꝫ ad interio-
rem inſpiratōnem. Alij vero non niſi habe
ant duas. ſcilicet inſpirationem. ⁊ exteri-
orem exhortatōnem. Alij non niſi cum il-
lis duabus habeant terciam. ſcilicet diui
tiarum cumulationem. Alij vero non. ni-
ſi cum illis tribus habeant quartam. ſcili
cet flagellationem. ⁊ tunc flagellati ad de
um currunt. Unde pſalmiſta. Multipli-
cate ſunt infirmitates eorum poſtea acce-
lerauerunt.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ De eodem Sermo .iij.

RElictis omnibꝰ ſurgēs ſecutꝰ ē
eſt eum. Luce .v. In iſto euange
lio ponit̄ duplex differ:ntia in-
firmantiū quoꝝ quidam infirmitatem re
cognoſcebant. alij recognoſcere nolebant
in hoꝝ medio medicus conſtitutus erat.
¶ Agitur autem in hoc euangelio de tribus
Primo de infirmo .i. matheo ſanato. qui
ſuam infirmitatem recognoſcebat. cū dr̄.
Relictis omnibꝰ ꝛc̄. Eſt autem tam velo
citer ipſum ſecutus nō ex animi leuitate.
ſed ex dei virtute. nam ſex de cauſis eſt ip
ſum ſecutus tam velociter. quas Ihero-
nimus ponit in originali. Pria fuit verbi
dei virtuoſa opatione ꝯuerſus. Secūda
q2 fuit dei inſpiratōe afflatus. Iſtos du-
os modos tangit. cū dicit. Arguit Por-
phirius ꝛ iulianus Vn̄ auguſt. vel impe
ritiam hiſtorici mentientis vel ſtulticiam
eoꝝ qui ſtatim ſecuti ſunt ſaluatorem q̄ſi
irrationabiliter vocantem hominem ſunt
ſecuti. Habet enim chriſtus duos ſupra-
dictos modos vocandi. ſ. per exteriorem
verbi exhortationē. ad Hebre .iij. Viuus
eſt ſermo dei ꝛ efficax ꝛc̄. Pſalm̄. Dedit
voci ſue vocem virtutis. ideo verbum dei
ꝯpat̄ ſurculo arbori inſito. Iaco .ij. Su-
ſcipite inſitum verbum ꝛc̄. Sicut em̄ ſur
culus trahit totam arborem ad ſui natu
ram. ſic verbum dei trahit totū cor ad ſui
gratiam. ¶ Secundo ꝑ internā inſpiratōnē
Pſal. Audiam quid loquat̄ in me do. ꝛc̄
Apoca .iij. Ego ſto ad oſtium ꝛ pulſo. ¶
Tercio miraculoꝝ viſione ꝓmotus. vnd̄
ſubdit. Cum tante virtutes tātaqꝫ ſigna
preceſſerint que apoſtolos vidiſſe anteqꝫ
crederent dubium nō eſt. Miracula nāqꝫ
hominē ſepe ꝯuertunt quādo rudes ſunt.
Sapiens vero doctrina cōuertit quando
dociles ſunt. i. Coꝝ. i. Iudei ſigna petūt
greci ſapientiam querunt. ¶ Quarto ſolen
dore facie illuſtratus. vnde ſubdit. Certe
fulgor ipſe ꝛ maieſtas diuinitatis occul-
ta que etiā in humana facie nitebat ex pri
mo ad ſe vidētes trahere poterat aſpectu
Facies em̄ chriſti erat valde ſpecioſa ad
videndum. i. Petri. i. In quē deſiderāt
angeli ꝓſpicere. Gratioſa ad diligendū.
Heſter .xv. Facies tua plena eſt gratiaꝝ.
Luminoſa ad inuitandum. Pſal. Illu-
mina faciem tuam ſuꝑ ſeruū tuum. Non
fuit ergo mirꝫ. ſi viſio faciei ſue tam faci-
liter attrahebat q̄ ſic erat ſpecioſa. ſic grati
oſa ſic luminoſa. ¶ Quinto glorioſa maie-
ſtate allectus. cum dicit̄. Et maieſtas di
uinitatiſqꝫ occulta. Bern̄. Omnino ꝓpter
manſuetudinem que in te predicat̄. curri
mus poſt te domine iheſu. audientes ꝙ nō
ſpernis pauperem ꝛ peccatorem non hor-
reas. non horruiſti ꝯfitentē latronem. nō
lacrimantem peccatricem nō ſupplicantē
chananeam. non deprehenſam in adulte-
rio. non ſedentem in theloneo. non ſuppli
cantem publicanū. nō negantem diſcipu-
lum. non ꝑſecutorē diſcipuloꝝ. non ipſos
crucifixores tuos. ¶ Sexto potenti virtute
attractus. Si enī in magnete lapide hec
virtus eē dicat̄ vt ānulos ꝛ feſtucas ſibi
attrahit. quanto magis dn̄s omniū crea
turaꝝ ſibi attrahere poterat quos volebat
Iſta em̄ tractatio non erat ꝑ coactionem
ſed ꝑ quandam inductōnem. ſicut oñdit
beatus Auguſtinus exēplo rami viridis
ꝛ nucis. Oſtendis inquit oui ramū viri-
dem ꝛ attrahis eū. oſtendis puero nucē
ꝛ trahis eum. non violentiam inferendo.
ſed appetitum alliciēdo. Et propheta hoc
oſtendit exemplo pelliparij. Pſal. Exten
dens celum ſicut pellem. Sicut em̄ pelli-
parius expandit pellem pulchrā ante em
ptorem vt ſcꝫ alliciat eum ad emendum.
ſic deus celum ſtellis depictum ꝛ ornatū
nobis expādit vt nos alliciat ad deſiderā
dum. ¶ Secundo agitur d̄ infirmis qui
ſuam infirmitatem non recognoſcebant.
quos chriſtus in ſua infirmitate reliquit
cum dicit̄. Et murmurabant ſcribe ꝛ pha

riſei ⁊c̄. Phariſei namq̃ triplici infirmita
te laborabāt. Prima infirmitas erat mur
murationis. Eſt autem quedā murmura
tio bona. ſicut murmurare ꝯtra aperta ma
la. Unde quidam de tali reprehenduntur
Iſaie. xlvj. Canes muti non valentes la
trare. Alia murmuratio eſt mala. ſicut cō
tra bonos murmurare. ⁊ de bono. Sapi
entie primo. Cuſtodite vos a murmuratō
ne ⁊c̄. Talis erat murmuratio phariſeoꝝ.
Tercia eſt permixta quodammodo quan
do ſcꝫ quidam contra dei patientiam mur
murant. ex eo ꝙ ſic permittit bonos oppri
mi ⁊ impios exaltari. Abacuc. j. Quare
reſpicis ꝯtemptores. ⁊ taces impio cōcul
cante iuſtiorem ſe. Murmurant etiam ad
mirando dei liberalitatem. ꝙ ipſe tarde ve
nientes ſic liberaliter cum primis remune
rat. Math. xx. Accipiētes murmurāt ad
patremfamilias. Secunda erat infirmi
tas preſumptōnis. quia preſumpſerūt re
prehendere meliores ſe. ſcꝫ chriſtum diſci
pulos ⁊ mathum. Reprehenderunt nam
q̃ infirmum de curatione. medicū de ſub
uentōne. ⁊ diſcipulos medici de obſequij
exhibitione. Tercia vero erat infirmitas
elationis. quia ſe iuſtos credebāt ⁊ alios
deſpiciebant. Tales credunt ꝙ nō ſit lux
niſi in anima ſua. nec tranquillitas niſi in
mente ſua. nec perfectio niſi in vita ſua. cū
tamen deus paratus ſit omnibus dare lu
cem gratie. ſerenitatem ꝯſcientie. tranquil
litatem pacis interne. perfectionem vite.
Iſta quatuor tangit boetius dicens. Ac
q̃ tuo ſplendore micas tu namq̃ ſerenū.
tu requies tranquilla pijs te cernere finis
Tercio ponit̃ medicus in medio conſti
tutus qui dicit ſe veniſſe ad tria. Primo
ad medendum ⁊ ſanandū. cum dicit. Nō
egent qui ſani ſunt medico. ſed qui male
habent. Dicit autem auguſtinus ſup Io
hannem. Aliud eſt eſſe ſanū. aliud ſanabi
le. ⁊ aliud eſſe inſanabile. Qui enim ſa
nus eſt non eget medico. qui vero egrotat
in ſpe ſanabilis eſt. Qui autem egrotat
cum deſꝑatione inſanabilis eſt. Sani igi
tur non egent medico niſi ad ſanitatis cō
ſeruatōnem. ſanabiles ad curationem. in
ſanabiles non niſi ad vite ꝓlongatōnem
Sani igit̃ ſunt viri ſancti. ⁊ iſti non egent
medico quantum ad curatōnem a morta
li culpa. egent tamen ad ꝯſeruationē gra
tie. Sanabiles autem ſunt peccatores pe
nitentes. ⁊ iſti egent medico quantam ad
culpe curationem. ⁊ conſeruationem grē.
Inſanabiles ſunt obſtinati. iſti non egent
medico ad conſeruationem gratie quam
non habent. nec ad curationē culpe. quia
ipſam non requirunt. tamen quantum ad
prolongationem vite ⁊ expectationem ad
penitentiam. Iſa. xxx. Expectat nos domi
nus vt miſereat̃ noſtri. Secundo iſte me
dicus fuit miſſus ad miſerendum. Ideo
dicit̃. Miſericordiam volo ⁊ non ſacrifi
cium. Habet autem iſte medicus miſeri
cordiam a natura ⁊ a conſuetudine longa
⁊ ab experientia. A natura quidē tam di
uina ſcđm quam ſemper eſt ſibi propriū
miſereri ⁊ ꝑcere. q̃ȝ a natura humana. qꝛ
ab inſtanti ſue conceptionis fuit vnctus
oleo miſericordie ⁊ compaſſionis. Iſaye
lxj. Spūs domini ſup me eo ꝙ vnxerit
me. Ps. Unxit te deus deus tuus oleo le
ticie pre conſortibus tuis. Iob. xxxj. Ab
infantia creuit mecum miſeratio. ⁊ de vte
ro egreſſa eſt mecum. A conſuetudine lon
ga. Incepit enim a principio mundi per
omnes generationes miſericordiam im
pendere. ⁊ vſq̃ ad finem mundi nō ceſſa
bit exhibere. j. Machabeo. ij. Cogitate ꝑ
generationem ⁊ generationem. quia om
nes qui ſperant in domino non infirmant̃.
Ab experientia. ad Hebre. iiij. Non habe
mus pontificem qui non poſſit compati
infirmitatibus noſtris. temptatum autē
per omnia ⁊c̄. ad Hebreos quinto. Didi
cit ex hijs que paſſus eſt obedientiā. Ter
cio miſſus eſt ad vocandum. Unde dicit.

Nõ veni vocare iuſtos ſed peccatores ad
penitentiam. Vocat enim peccatorem ab
omni parte ſui. ſcilꝫ a ſupiori. oſtendendo
celum tam pulchrum. ⁊ ab inferiori oſten
dendo infernum tam horrendũ. Prouer.
xxv. caꝑ. Celum surſum ⁊ terra deorſum.
¶ Secũdo vocat ab exteriori ꝑ predicatõez
⁊ ab interiori ꝑ inſpiratõnem. Prouerb.
j. ca. Sapientia foris predicat. ecce exte/
rior exhortatõ. In capite turbaꝝ clamitat.
ecce interior inſpiratio. Caput enĩ ẽ mẽs
que habet tres tubas. ſcilicꝫ cogitatõnes
intentõnes ⁊ affectõẽs ¶ Tercio vocat ab
anteriori reducẽdo beneficia preterita ad
memoriã. ⁊ a poſteriori reducendo ad me
moriam dei iudicia futura. Apoc. iiij. ca.
Aĩalia plena oculis ante ⁊ retro. Quarto
vocat modo a dextris dando ꝓſperitatem
⁊ modo a ſiniſtris infligendo aliquam ad
uerſitatem. j. ad Coꝛ. vi. Per arma iuſti
cie a dextris ⁊ a ſiniſtris.

¶ De ſancto Mauritio ⁊ ſociis eius
Sermo primus.

Iuſtorum anime in
manu dei ſunt. ⁊ non tanget illos tormẽ/
tum mortis ⁊c. Sap. iij. Oſtenditur de
iſtis ſanctis quales fuerunt in vita. cum
dicitur. Iuſtoꝝ anime. quales fuerunt in
morte cum dicitˀ. Et non tanget illos tor
mentum mortis. ⁊ quales poſt mortem.
¶ cum dicitˀ Illi ſunt in pace. In vita qui/
dem fuerunt iuſti quia fuerũt poſiti vt iu/
ſticiam facerent ⁊ rempublicam cõſerua/
rent. Ad rei autem publice ꝯſeruatõnem
quatuor exiguntˀ ſicut dicit catho ⁊ aug.
lib. v. de ciui. dei. ſcꝫ quãtum ad domeſti/
cos magna induſtria quantum ad foren/
ſes iuſticia. quantum ad ſeipſos animus
liber in ꝯſulendo. ⁊ quantum ad ſeipſum
animus nulli obnoxius peccato. Eſt ergo
primũ quantũ ad domeſticos magna in/
duſtria ſicut dicitur. ij. ad Thimo. v. ca.
Si quis ſuoꝝ et maxime domeſticorum
curam non habet. fidem negauit ⁊ eſt infi
deli deterior. Thobie. x. Apprehendentes
parentes filiam ſuã oſculati ſunt monen
tes eã honorare ſocrus. diligere maritũ
regere familiam. domũ gubernare. ⁊ ſeip/
ſam irreprehenſibilẽ exhibere. j. Thimo.
iij. Oportet epiſcopum irreprehenſibilẽ
eſſe ſue domui bene prepoſitum ⁊c. ¶ Secũ
dũ eſt quo ad forenſes iuſticia Iob. xxix.
Iuſticia indutus ſum ⁊c. Iohan. vij. ca.
Nolite iudicare ſcdm faciem ſed iuſtum
iudicium iudicate ¶ Tercium eſt animus
in ꝯſulendo liberum. vt nec timore nec a/
more nec odio nec munere a veritate diſce
dat nec veritatem taceat. Iſidorus. Ini/
qui iudices errãt in veritate iuſticie dum
intendunt in quantitatem ꝑſone ¶ Quar/
tum eſt vt animus nulli vicio ſit ſubiectꝰ
Tullius. Age ne tua oratio tibi cõtraria
ſit. quia pondus eſt ponderis grauiſſimi
ꝓpria voce confundi. Grego. Durum eſt
vt qui neſcit tenere moderamina vite ſue
iudex fiat vite aliene. Iſta quatuor ĩ iſtis
martiribus ꝑfecte fuerant. ¶ Habuerũt eĩ
domi induſtriam. Unde dicitˀ in legenda
habitatores regionis illius erant callidi
ingenio. ſapientia locupletiſſimi. ¶ Habu
erunt foris iuſticiam. qꝛ ſicut dicitˀ ibidẽ
Que dei erãt deo. ⁊ que ceſaris ceſari red
debant ¶ Habuerunt animũ in reprehendẽ
do liberꝫ. vnde dixit Mauritius. milites
ſumus imꝑator tui. ſerui autem qꝺ libere
ꝓfitemur dei. ¶ Habuerunt animũ innocẽ
tia preditum. quia non ſe armauerunt ar
mis carnalibus. Unde dixit Exuperius
Proijciant dextere noſtre arma carnalia.
¶ ⁊ armentˀ virtutibus. Secundo oſtenditˀ
quales fuerunt in morte. Fuerunt ſiqui/
dem examinati decimati vallati ⁊ trucida
ti. Examinati autem fuerunt de tribꝰ ſcilꝫ
vt idolis immolarent. vt fidẽ chriſti deſe
rerent. ⁊ vt contra chriſtianos ꝯiurarent
Sed ipſi nec idolis voluerunt immolare

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf